

התפלל ומצא צואה במקומו בברכות דף כ"ב ואין לך תועבה גדולה מלהתפלל בגילוי הראש כחוק העכו"ם לתפלותם דהוא תועבה גם בעצם דכל עניני ע"ז נקראו תועבה בקראי וממילא גם החוקים איך לעבדם הוא תועבה לבד מה שהוא תועבה מצד זבח רשעים תועבה כמו בצואה מצד שחטא, דדאי הי"ל להתבונן אם כיסה ראשו דהא שייך ליארע דבר כזה רק אצל אלו שדרכן לילך כל היום בגילוי הראש שאינו חושש למדת החסידות מאיזה טעם שלא אפשר לו שאיש כזה היה לו לאסוקי אדעתא ולעיין היטב אם כיסה ראשו. ויש מקום לומר דבהתפלל בגילוי הראש אף שהיה אונס גמור יצטרך לחזור ולהתפלל דרק במצא צואה שבעצם אין כאן דבר הנקרא תועבה ורק בשביל האיסור דעבר על היה מנהיך קדוש הוא תועבה מצד זבח רשעים תועבה כתבו התוס' בשם הר"י בד"ה והא דהוא דוקא במקום שהי"ל להסתפק ולתלות שיש שם צואה מטעם דהא בלא"ה אינו רשע אבל להתפלל בגילוי הראש שהוא תועבה בעצם אף כשלא הי"ל לאסוקי אדעתיה הרי בעצם היתה תפלתו תועבה שלא שייך לצאת בתפלת תועבה, ונוגע זה כשאירע לאחד שהיה מכוסה בטליתו על ראשו ונפלה טליתו ממנו ומשכה גם את הכיסוי דרק שעל ראשו שקורין ירמילקא שבשביל הטלית אינו רשאי להגביהו ולבבשו אבל בשביל שאין לו כיסוי על ראשו יהיה צריך להפסיק ולהלביש איזה דבר על ראשו, דלכסות ראשו בידיה הא איתא ברמ"א סימן ע"ד סעי' ב' דלא מיקרי כיסוי הראש, ואף למהרש"ל שהביא הט"ז בסימן ה' סק"ג דבשעה"ד יכול לברך ברכת הנהנין במה שמכסה ראשו בידו, מ"מ בתפלה מסתבר שיתודה אף מהרש"ל שאינו רשאי, ואם גמר תפלתו בגילוי הראש יצטרך לחזור ולהתפלל מאחר שבעצם אף באונס הויא תפלה כנו תועבה וצ"ע לדינא.

פו.

אם לומר מוריד הגשם בסגול או בקמץ
דבר מוריד הגשם צריך לומר בקמץ תחת הגימל
כי סוף ענין הוא שצריך לומר בקמץ כדאיתא בנדרים
דף ל"ז דא"ר יצחק דמקרא סופרים הוא הל"מ מסיני
ופי' אח"כ דהוא ארץ ארץ ופי' הר"ן והרא"ש והתוס'
דהוא שכשיש בו אתנחתא נקרא בקמץ, והוא כל
כה"ג אף בהפסק דאתנחתא וכ"ש בהפסק דסוף פסוק,
וברכה ארוכה היא בכמה הפסקים יותר גדולים אף כסוף
פסוק וכ"ש אתנחתא, וכן צריך לקרא גם בברכות
לא רק בקריאה דתורה שאינו ענין חדוש ששייך לומר
שהוא חדוש רק בתורה אלא דמקרא סופרים הוא שכן
צריך לקרות מצד עצם הקריאה דתיבות כאלו בסוף
ענין, וזהו חדושא דר' יצחק הוא מהל"מ מסיני. וקריין
ולא כתיבן כתיבן ולא קריין מה שנקט זה לחדוש
אף שלא שייך זה לסופרים ולחכמים מצד סברת עצמן

יב.

אם אמרו ישראל בהלל שעלו מן הים
יברך את בית אהרן

ומה שתירץ כתר"ה על קושית מהרש"א בח"א
פסחים קי"ז איך אמרו הלל כשעלו מן הים איך אמרו
יברך את בית אהרן וכן יאמרו נא בית אהרן הא עדיין
לא ניתנה הכהונה לאהרן, שהוא ממה שאמר הקב"ה
למשה כשסדב לילך לגאול את ישראל ממצרים הלא
אהרן אחיך הלוי אני אמרתי שאתה כהן ועכשיו אתה
לוי ואהרן יהיה כהן ובבחים דף ק"ב, אבל הוא זה
רק אליבא דרשב"י ולא אליבא דריב"ק ואף אליבא
דרשב"י משמע שמשא לא הודיע זה לישראל דהא עד
העגל היו הבכורות כהנים ובבחים דף קי"ב מפורש
עד שלא הוקם המשכן עבודה בבכורות משהוקם המשכן
עבודה בכהנים ולכן אין לתרץ זה אלא שלא אמרו
בלשון זה אלא יברך את הכהנים וכן יאמרו נא הכהנים
כמו שכתבת.

יג.

בתפלת ברוריא שישבו הרשעים בתשובה

ומה שתירץ כתר"ה על תפלת ברוריא על הרשעים
שישבו בתשובה שהקשה מהרש"א בברכות דף י' בח"א
הא הכל ביד"ש חוץ מיראת שמים דאולי ע"י תפלת
האדם אין זה נקרא ביד"ש, הנה הוא דוחק גדול ולא
מסתבר זה כלל דהא התפללה שהשי"ת יעשה שישבו
בתשובה וזה הא תמוה מאחר דהוא בידי אדם, אבל
צריך לומר שהתפלה היתה שלא יהא להם נסיונות
וממילא ישבו שלא היו חוטאים אלא מחוסר פרנסה
וכדומה, וגם שייך להתפלל שהשי"ת יזמין להם שישמעו
דברי מוסר מאנשים צדיקים וישבו עי"ז בתשובה
וזה יותר נכון.

יד.

מי שהתפלל בשוגג בגילוי ראש

ובדבר אחד שהתפלל בשוגג בגילוי הראש, הנה
לע"ד במדינותינו שהעכו"ם הולכין להתפלה דוקא בגלוי
הראש וכן אומרים דברי תפלותם דוקא בגילוי הראש
שאיסור גמור הוא מדאורייתא להתפלל בגילוי הראש
דאף ששייך לפלוג על סברת הט"ז סימן ה' סק"ג שהוא
איסור לאו אף הישיבה בעלמא בגילוי הראש דהוא
ג"כ מנהג העכו"ם, משום דאפשר שאין עושין זה מצד
איזה חק עכו"ם דהא גם הנכרים שאין עובדין ע"ז
ג"כ הם הולכין ויושבין בגילוי הראש כידוע במדינות
אלו שא"כ אין זה חק עכו"ם וליכא האיסור אלא
המדת חסידות, אבל בשעת דברי תפלותם הוא חק
להעכו"ם שלכן הוי לנו בלאו ממש להתפלל בגילוי
הראש ואף ליכנס בביהכ"נ בלא כיסוי הראש שא"כ
תפלתו תועבה וצריך לחזור ולהתפלל כדאיתא גבי